

поэтических творений, в которых раскрывается романтический образ морской нимфы, олицетворяющей волны моря («Нереида»).

Во время южной ссылки генерал Инзов иногда отпускал поэта в самостоятельные поездки по Украине, результатом которых явились многочисленные поэтические картины различных ее уголков. Чарующее описание нашей родины в то далекое время звучит сегодня в выступлениях участников Пушкинских чтений («Тиха украинская ночь...»).

Далее звучат стихи Пушкина, которые он написал уже во время северной ссылки, когда, будучи одиноким, изолированным от внешнего мира, поэт скучал без друзей, страдал, но, несмотря на все невзгоды своей судьбы, создал прекрасный шедевр любовной лирики «Я помню чудное мгновенье», потрясающие картины природы, роман в стихах «Евгений Онегин», трагедию «Борис Годунов». В аудитории звучит музыка композиторов XIX века, романсы на стихи А. С. Пушкина. Украинские и иностранные студенты приобщаются к русскому языку, судьбе и творчеству поэта, ставшего знаменем русской культуры, как Шевченко – украинской, Шекспир – английской, Данте – итальянской, Сервантес – испанской. И это превращает славу Пушкина во всемирную.

Пушкинские чтения, проводимые кафедрой, направлены на приобщение студентов к чтению его стихов, потому что, только напрямую обращаясь к строкам поэта, понимаешь его замысел, диктуемый подчас окружением, обстоятельствами жизни, а порой и случайно или намеренно брошенным словом. Но самый главный и положительный результат проводимого урока, по нашему мнению, – это то, что, углубляясь в Пушкина, студенты – почитатели его творчества и таланта – углубляются и в самих себя. Во всяком случае, нам бы очень этого хотелось.

Четчикова О. І.

*Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова*

ВПЛИВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА

Фізична культура і спорт являють собою суспільне явище, тісно пов'язане з економікою, культурою, суспільно-політичним ладом, станом охорони здоров'я, вихованням людей. На сучасному етапі розвитку суспільства однією з актуальних проблем є створення умов для формування людини, яка гармонійно поєднує в собі духовне багатство, моральну чистоту і фізичну досконалість.

Сам процес регулярних цілеспрямованих занять фізичною культурою або спортом припускає не тільки розвиток певних умінь і навичок, фізичних якостей, але і психічних властивостей особистості студента. При цьому основним засобом фізичної культури виступає діяльність, в якій фізичні вправи складають її головний елемент.

Заняття фізичними вправами мають величезне виховне значення – сприяють зміцненню дисципліни, підвищенню почуття відповідальності, розвитку наполегливості у досягненні поставленої мети. В цілому, процес фізичного виховання формує психічні властивості студента шляхом моделювання життєвих ситуацій, «програти» які можна за допомогою фізичних вправ, спортивних й особливо ігрових моментів.

В процесі постійного свідомого подолання труднощів, на заняттях фізичною культурою та спортом гартується воля, характер, впевненість, вдосконалюється вміння керувати собою, швидко та правильно орієнтуватися у різноманітних складних ситуаціях, своєчасно приймати правильні рішення, розумно ризикувати або утримуватися від ризику, здатність комфортно почувати себе у колективі.

Спорт, поза всяким сумнівом, – це один з головних засобів виховання рухів, вдосконалення їхніх тонкої й точної координації, розвитку необхідних людині рухових фізичних якостей. Спортсмен тренується поруч з товаришами, змагається з суперниками й обов'язково збагачується досвідом людського спілкування, вчиться розуміти інших.

У будь-якому виді спорту змагання проводяться за жорсткими правилами, які зумовлюють не тільки сам хід змагальної боротьби, але й підготовку до неї. Правила визначають психологічне налаштування спортсмена та вимагають від нього у кожному виді спорту конкретних проявів фізичних якостей, вольових зусиль, певних властивостей мислення, допустимого рівня емоційного збудження. Спортсмен працює над розвитком сили, швидкості, витривалості, гнучкості, над технікою виконання вправ. Формує вміння діяти у повну силу, коли не хочеться, коли втомився. Вчиться керувати настроєм, справлятися із надмірним хвилюванням, викликати у себе стан натхнення, тобто опановує умінням самоврядування, самоконтролю емоціями, тренує свою волю. Все це він робить свідомо, щоб досягти кращого результату у змаганнях. Спортивні тренування та змагання обов'язково пов'язані з виникненням різноманітних перешкод. Ці вольові якості, розвиваються на заняттях фізичною культурою та спортом у студентські роки, безсумнівно, стануть у нагоді у майбутньому. Багато випускників ВНЗ займають відповідальні посади, що вимагає прийняття відповідальності за свої дії та рішення, вміння працювати у колективі, бути емоційно стійкою людиною.

Було б неправильно використовувати фізичну культуру та спорт у ВНЗ тільки як засіб підтримки здоров'я студента, підвищення рівня його окремих фізичних якостей. Вплив фізичної культури та спорту набагато багатогранніший, так як у процесі занять природно відбувається виховання та самовиховання цілого ряду необхідних студенту у житті психічних якостей, рис і властивостей особистості.

Таким чином, фізична культура та спорт є не тільки ефективним засобом фізичного розвитку студента, зміцнення й охорони його здоров'я, сферою спілкування та прояву соціальної активності, але, безсумнівно, впливають на

авторитет, трудову діяльність, на структуру ціннісних орієнтацій і допомагають виховати компетентного фахівця, товариську та цілеспрямовану людину.

Чибисова Н. Г.

*Харьковский гуманитарный университет
«Народная украинская академия»*

РОЛЬ КУЛЬТУРНО-ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ СРЕДЫ ВУЗА В ФОРМИРОВАНИИ ЛИЧНОСТИ СТУДЕНТА

Культурно-образовательная среда учебного заведения оказывает значительное влияние на становление и развитие личности индивида.

Категорию «среда» активно стали изучать в 90-е годы XX века. Но впервые на неё и связанное с ней понятие «пространство» в социологическом понимании исследователи обратили внимание еще в XIX веке.

Классический подход к понятию «пространство», «социальное пространство», «жизненная среда» представлен в работах П. Бурдьё, М. Вебера, Э. Дюркгейма, Г. Зиммеля, О. Конта, Т. Парсонса, П. Сорокина.

В современной западной социологии пространственный анализ развивали А. Лефлер, Э. Соджа, Р. Аллен и др.

В украинской социологии проблемам социального пространства в разное время уделяли внимание М. Шаповал, А. Стогний, М. Чурилов, Ю. Яковенко, Л. Малес и др.

В современных условиях значительно вырос интерес к категории «социальная среда». В последнее время в литературе появились такие понятия, как «информационная среда», «гуманитарная среда», «культурная среда», «социокультурная среда» и др. Безусловно, что интерес к данным понятиям обусловлен теми преобразованиями, которые несёт человечеству новое информационное общество; последнее, чем дальше, тем сильнее объединяет человека с культурой, проникающей во все сферы человеческого существования и чем дальше, тем больше объединяющейся с образованием.

На современном этапе культурно-образовательную среду всё чаще представляют как такой пространственный континуум, в котором преломляются знания и культурный опыт человека; последний осуществляется благодаря взаимодействию, общению и сотворчеству. Культурно-образовательная среда учебного заведения выступает неким конструктом, который характеризует культурно-образовательное пространство учебного заведения с качественной стороны и раскрывает его организацию.

Культурно-образовательная среда учебного заведения призвана помочь молодому человеку стать членом социума, включиться в разнообразные сообщества, освоить многообразные социальные сети, их ценности и успешно действовать в социокультурной среде мирового сообщества. Культурный потенциал той или иной среды оказывает влияние на формирование личности.